

A közben-az-idő

Hogy „közben” az idő épp csak várt; kihagyva — kihagyott, kihagytam, kihagyódott — volt, visszajött; mintha visszajött volna; mintha ez lett volna végig, mint ami hiába volt, az volt, ami volt közben, velük: a hegyen a poszátáknak hitt raj, hullámszón, bokrok során, lengő csapatban, minden latolgotáson túl, ami miénk volt, nem volt, olyan, a vízzel elárasztott fűtermő terep, nem volt a kerítés, ahol átadtak valakit — volt, de volt, volt, volt, de volt! —, hol is folytassam, ő nincs, ők nincsenek, én nem vagyok, s vagyok, ez mind szó, az idő leállt, az idő fenyők gyertyáival fehéres-zöldes, ha úgy tetszik, vagy semmi hasonlat, megérintem az ágakat, itt nyugszik, akivel mindez indult, van szétporladt föld, van föld föld, szétporladt-akármi-benne, van a reggel, kinn, van a kinézek-a-dél, más napszak, van ez az Idő, mely — holtuk után, tűntük után — mintha ugyanaz lenne, képes ugyanaz lenni, képes rá, hogy-mintha-nem-történt-volna-semmi, nem, hogy nem telt el, velem, az én időm, eltelt, velem, de mintha ez semmi más nem volna, akiknek ideje kisebb méretű volt, áthullt, rövidebb volt, lejárt, és még vigasz, hogy egy lap írást, folytatódásig, be lehet fejezni. Ha majd emlékem se marad, a láthatáron, ama „Láthatáron”, hol emlék se, ez az egyetlen, mely felragyog, széthull annak javára, hogy ezt mind egyszerűen el kéne mondani.

Annyi történt, hogy valami elkezdődött, olyan volt, mintha örökké tartana, mintha ez lenne, aztán egyenként kezdett nem lenni, egyenként kezdtek meghalni ők, eltűnni, visszamorzsolódní a földre, élém, hogy hamvává lenni, sorra, és közben az idő mintha állt volna, kicsiny-nagy Idő, kihagyott volna minket, mert ennyit megengedhet, mert az Ő, ez Az, ez Volt, ez tart még, úgy, hogy rettegve kell tudnom róla.

Miközben semmit sem tudok,
miközben nem ezt tudom, egyre tart, fogyva,
egyre, elemelinti őket különböző alakban,
hajnalban letérnek a házuk alsó sarkába, és egyértelműen
haldokolnak, és sokértelműen cselekedhetünk

javukra, és egyféle véggel végzik, hetekig sejtetik e véget, vakon már másfél éve, ahogy a teret kimérték és feltárták és majd itthagyják nekünk, és ahogy fejünkön ülnek, váratlanul arcunkra ugranak — Szpéro! —, és hajunkra telepszene, alig kócolva bármit, és telik, látszólag, az „idő”, ki hiszi már el.

Nem telik, áll, ez egy másik világ, megszólal tizenegy-év-előtt zenéje, és sziklák jelennek meg, egy sziget-északja táj, tehát ott.

Aztán átalakul a téves képzet — még mindig együtt, a fejemen a madár, s hogy érte, nem, érte nem, nem érte, utána, lelkünk összetalálkozik, ebben hiszek, „ebben hiszek, ez egy-esélyem”, ez a közben-idő, mely közben áll, ez

Az, ez Ő, Skócia tehát, a Skót Szimfónia, melyre ő tizenegy éve ott aludta nappalát, fél-fél órát a konyha és a szoba közös ajtajában, az áttáruulásban, a kezdet még mit-sem-mutató társágában vagy zártjában, szól,

és hirtelen kihallik belőle a félreértés: Nem Is Az, nem pecsételődött meg hát a sorsom. De A Gelléthegy Az Nem, és nem is Krk, Hvar, nem, ahol utoljára jártam úgy idegenben, tizenegy éve, hogy ő volt, hozzá visszajöhettem, milyen szerencse, hogy valóban, hogy nem hiedelem volt csak az egész.

Az utcákra gondolok vissza a délutáni unalomban, ahogy nem lehet eltölteni a délutánt, utcákon jársz, délután mit csinálnál, a házak, lent a tenger, szemközt sziget, autók, fagyaltozók, virágok, fügek, borok, viharos víz, sivár strand, meredek sziklák, de nem, nem, egészséges emlék ez, annak minden sivárjával, ez csak emlékezés, és az, hogy volt ilyen, hogy ő volt, és én távol tőle, ez nem fog visszatérni, hogy vissza fogok térni majd hozzá, itt leszek vele végig, és valami

nem fog, nem én, visszatérni sosem.

Délután, unalma, itthon, ma, tizenegy év múltán, ugyanaz, csak nem az a falu, nem az utcák, nem a vissza-fogunk-térni, a kiben, a van-kihez-vissza. Ez elmúlt, van a lesz-ki-el, lesz a majd-lesz-ki után el vagy itt tovább. Az idő, mintha közben lett volna, végig lett volna, úgy, hogy nem szól, nem mondja, vigyázz, vagy legalább figyelj, és mit figyeltem volna, mit vigyáztam —

vagyok, ez átesik, kihull, rajtam és belőlem és tőlem
függetlenül, és mégis ez voltam én, ők
meg fognak múlni, nem halál külön, megmúlás,
ama maradásé,

melyet kizárólagosan kell elintézned.

Mintha én itt sem lennék, mondja a Közben-Az-Idő,
eljön, belátható

„időn” belül, ti ezeket az elnevezéseket
keveritek, mondja, bár nem hallok semmit, csak
az ő hangjukat még, a betűk kopácsolását, és hogy el
lehetne „némulni”-e? vagy mit? és „el”? vagy mit?
Ahogy abba fog maradni, nagy biztatás.

Hogy valami a fonalat visszaveszi,
az elejtett garniszállót, a hálókát, a csónakok
borús alkonyát, a váratlan átvetett lábakat, ha
akarod, láthatod, kezed végigfuthat sikamlón, s minek,
és az összeszedés bármi másé, bérkié, nem a tiéd.
Tehát? Végigmégy a szálló előtt, fényképhez
csavart nem keresel, a gép tokja, tökéletesség, egy
adott állapotban —

mit érdekelne.

Valami végső múlt el; vagy múlt volna, ha van olyan,
hogy hirtelen végiglátod, egybe, a fák gyertyáit,
őt, ahogy fejedén ül a falnál, mely rég
nem az a fal, az ágy helye más, a napnak
töredék szaka telik együtt,
gyakorlat mind az elkövetkezőkre.
De mit gyakorlatozol? mit próbálsz? Ez

bekövetkezik bármi nélkül. Egyetlen
szót nem szükséges leírni vagy megtagadni hozzá,
nem hozza fel többé semmi — van értelme? nevezni? évszak?
egyszerűbb; be sem fejeződik, akár örökké van, mint
köszavaidban, melyekkel a kínos helyzet
utóját vennéd, ha elejét nem, legalább. Ma délelőtt
végiggondoltad Skóciát, Hvart, végig-semmit, gondolhatatlant.
Más lesz, ami veled, más, ami veled. Most odamehetsz
hozzá — most odamehetek hozzá —, de nála nincs személyváltás,
ezért volt több, ezért végtelenül több, és
ez már, azért, a végső veszteség. S ami közben kivártá.
Nem, vissza nem, soha többé.